

«Ara, a través de les noves tecnologies, arribem a més gent»

Norbert Tomàs Bilbeny (Barcelona, 1962) és fotògraf, gestor cultural i està vinculat amb molts projectes culturals. És director d'Edicions Morera, que només s'encarrega d'editar el *Calendari de l'Ermità* (abans *Calendario del Ermitaño de los Pirineos*), que va fundar el seu rebesavi. Ara, a Tomàs, li toca donar continuïtat a la tasca d'edició perquè tingui pervivència de futur.

ENTREVISTA

Marc Testart
FIGUERES

■ El passat dia 14 de desembre, van presentar el *Calendari de l'Ermità* a la biblioteca de Figueres.

■ Què té aquest calendari perquè no hagi passat de moda després de 140 anys?

■ El calendari existeix senzillament perquè moltíssima gent l'ha comprat tota la vida, any rere any, per necessitat com una eina útil (inicialment destinat al món rural i pagesia) i per tradició. No és una publicació que es mantingui per subvenció o publicitat. El *Calendari de l'Ermità* és un dels darrers exponents de la tradició editorial catalana de calendaris, que varen

tenir la seva màxima proliferació la darrera meitat del segle XIX i les primeres dècades del s. XX. S'ha convertit en un element etnogràfic del nostre país perquè manté i és fidel al seu format i als seus continguts escrits i gràfics de tota la vida. La informació sobre el calendari és i ha estat sempre necessària al llarg dels segles. Ordena la nostra vida laboral i festiva. Si, a més, conté les referències culturals de les nostres tradicions, fa que encara sigui més interessant. Potser, el fet que sigui una activitat més en la vida i tradició familiar d'editar-lo és el que ha permès que pervisqui fins avui salvant totes les contrarietats i crisis econòmiques, socials i polítiques per les quals ha anat passant.

■ Què hi poden trobar els lectors que el fullegin?

■ Com he dit, el calendari anava dirigit al món rural, que seguia la

«La informació del «Calendari de l'Ermità»

ha estat sempre necessària al llarg dels segles»

«Anava dirigit al món rural, però, actualment, el fa servir tothom i és d'interès general»

informació de recomanacions agrícoles, pronòstics del temps i la relació de celebració de festes majors, fires i mercats per anar a vendre els seus productes. Actualment, el fa servir tothom i és d'interès general, en un moment en què es viu una revifalla de les tradicions de cultura popular, que l'home urbà vol connectar amb la

natura, vol retrobar en la saviesa tradicional del món rural la cultura de l'ecologisme.

■ A qui va dirigit aquest calendari?

■ A través de les noves tecnologies, pàgina web i xarxes socials, es vol arribar a molt més públic que cerca la informació pròpia dels continguts del calendari: dades astronòmiques, santoral, calendari festiu, consells remeiers, dites, continguts agraris, pronòstics, crònica anual de fets històrics, festes majors, fires i mercats... En una modesta publicació, hi ha compendiada moltíssima informació rigorosa, fiable, revisada i actualitzada permanentment, any rere any. Facilita tenir a l'abast una informació que, per altra banda, avui per avui, està dispersa i a la xarxa no és del tot fiable.

■ S'acostuma a relacionar aquesta eina de consulta amb la gent gran, però els joves també hi entren?

■ Els joves sembla que cada vegada empen menys les edicions en paper, siguin les que siguin, però, precisament amb les noves tecnologies i mitjans de comunicació pretenem facilitar el coneixement i l'ús del calendari. Amb la nova Col·lecció l'Ermità, encetem l'edició de temàtiques totes elles vinculades als continguts habituals del calendari: agràries, remeieres, de costumari, astronòmiques, culturals, festives, populars,...

■ L'edició en català té algunes particularitats?

■ El calendari va ser fundat per Antoni Maria Morera i Colom el 1876. Vint anys abans (1856) ja va publicar el *Calendario Histórico, Universal y Perpetuo*, que el va comercialitzar a totes les províncies d'Espanya i també a ultramar (illes Canàries, Antilles i països de Sud-amèrica). Amb *El Ermitaño de los Pirineos*, va intentar en diverses ocasions vendre'l més enllà del territori català. Passada la Guerra i el període franquista, el seu besnét Estanislau Tomàs i Morera comprà els drets d'edició del *Calendari dels Pagesos*. Aquest el traduí al català i preferí mantenir la publicació familiar en castellà pensant que, així, completava comercialment la demanda lingüística dels dos idiomes coexistents a Catalunya. L'edició actual en català és la mateixa que la castellana. La publicació es comercialitza a territori de parla catalana –el Principat i Andorra– i, enguany, per primera vegada es comença a vendre a les Illes Balears i a Perpinyà.

■ Què ens diu l'Ermità per a l'any 2016?

■ El calendari d'enguany és un número extraordinari que, a més d'ampliar el seu format i millorar-ne la imatge i presentació dels continguts, conté, entre d'altres novetats, un quadern central amb la història d'aquesta publicació: "140 anys de crònica del temps". Aquest any, s'han afegit referències hortícoles per a la plantació i collita de fruites i verdures, així com de les herbes remeieres. S'ha comptat amb la col·laboració especial de Fra Valentí Serra, arxiver dels caputxins, que signa l'article "Els remeis del frare". S'ha ampliat el calendari de festes majors fins a anunciar-ne 1.600. A més de la tradicional crònica anual de fets ocorreguts durant l'any anterior, es publiquen els que són centenaris i que se celebraran durant l'any.

La Fira de l'Oli i l'Olivera d'Espolla arriba enguany a la vintena edició

► L'associació La Fraternal, l'Ajuntament i el Celler Cooperatiu preparen una nova cita per al 17 de gener

ESPOLLA | REDACCIÓ

■ El municipi d'Espolla donarà, com cada any, el tret de sortida al calendari de fires agroalimentàries de la comarca. Serà el tercer diumenge del mes de gener, com

marca la tradició, quan arribarà la Fira de l'Oli i l'Olivera, que enguany celebrarà la vintena edició. El diumenge dia 17 de gener tindrà lloc la fira pròpiament dita, amb les parades d'oli dels trulls

LA XIFRA

17 DE GENER

Se celebrarà la vintena edició de la Fira de l'Oli i l'Olivera d'Espolla, organitzada per l'Associació Cultural La Fraternal Espollenca, l'Ajuntament i el Celler Cooperatiu.

que vulguin donar a tastar el seu producte als visitants vinguts d'arreu.

Durant tot aquell cap de set-

mana, però, l'Associació Cultural La Fraternal Espollenca, l'Ajuntament del municipi i el Celler Cooperatiu d'Espolla han organitzat un programa d'activitats per a tots els públics. No hi faltaran, tampoc, els concursos d'Instagram, de decoració de balcons i portals i de llançament de pinyol d'oliva. Els premis s'atorgaran al final del dia de la Fira.

Xarop depuratiu

"La Fira no és només una trobada anual de trullaires i activitats relacionades amb la producció d'oli, sinó que és un dia fantàstic

per quedar amb la família, amics o coneguts i fer-los gaudir d'un poble que, per un dia, és ple a vessar", escriu Puri Viñas, membre de l'organització, al programa de la Fira de l'Oli i l'Olivera d'Espolla.

Cristina Viñas, del Cau de les Marietes de Vilabertran, oferirà, el dissabte 16 de gener, un taller-xerrada sobre el xarop depuratiu amb fulles d'olivera, que seguirà la línia que tenen els organitzadors de la Fira de fomentar el coneixement relacionat amb aquest sector agrícola entre tots els públics.